

N. M. ANTSELOVITŠ

V. I. LENININ LUONA

Lokakuun vallankumouksen ensi päivinä minut kutsuttiin Felix Edmundovitš Dzieržynskin luo. Hän sanoi, että Lenin oli päättänyt lähettää minut Vologdan lääniin järjestämään sieltä Pietariin viljajunia.

Olin Sotilaallisen vallankumouskomitean jäsen ja minulla oli silloin useita tärkeitä velvollisuuksia. Työtä oli paljon, ja se oli jännittävää ja mielenkiintoista. Minusta tuntui, että olisi enemmän hyötyä, jos jäisin Pietariin, joka eli silloin suuren nousun päiviä. Sain Felix Edmundovitšille, että hän pyytäisi Leniniä peruuttamaan päätöksensä minun komennusmatkastani. Tov. Dzieržynski ei ollut kanssani samaa mieltä. Päätin itse mennä Leninin luo. Kun menin Vladimir Iljitšin työhuoneeseen, katsahti hän minuun ihmetellen ja kysyi:

— Ettekö te vieläkkään ole matkustanut?

Vastasin, että olin saanut vast'ikään tietää komennusmatkasta.

— Aika ei odota,— sanoi Lenin,— vallankumous tarvitsee viljaa.

Yritin esittää Iljitšille pyyntöni, mutta hän keskeytti minut:

— Te ette käsitä viljan merkitystä vallankumouksen voiton saavuttamisessa. Te luulette, että työläisiä voidaan ruokkia pelkällä agitaatiolla. Täydellistä voittoamme varten tarvitaan sekä agitaatiota että leipää. Teidän on osattava käyttää agitaatio-kykyne leipäviljan hankkimiseksi vallankumousta varten.

Lenin puhui jyrkästi ja paheksuvasti, ja minä hämäännyin hieman alussa. Huomattuaan mielentilani Iljitš siristi leniniläiseen tapaan silmänsä ja sanoi hymyillen:

— Käsitätkö nyt matkanne välttämättömyyden?

— Käsitän, Vladimir Iljitš, käsitän ja matkustan heti.

— Se on hyvä.— Lenin puristi jäähyväisiksi ystävällisesti kättäni.— Hakekaa valtuuskirja ja matkustakaa.

Sain samana päivänä valtuuskirjan ja matkustin Vologdaan, Vjatkaan ja Kotlasiin täyttämään minulle uskottua kunniallista ja vastuunalaista tehtävää.

Täytettyäni tehtävän palasin takaisin Pietariin ja kävin vähän ajan kuluttua uudelleen Leninin luona. Hän halusi tietää talonpoikien mielialasta ja nauroi kaikesta sydämestään kun kerroin hänelle, miten bolševikit olivat kukistaneet Vjatkassa menševistisen „hallituksen”. Sitten Iljitš yht’äkkiä kysyi, olinko minä koskaan työskennellyt rautatieläisten keskuudessa. Vastasin myönteisesti.

— Siinä tapauksessa te varmaankin tunnette toveri Jelizarovin.

Minä todellakin tunsin Jelizarovin.

— Kuinka arvelette, — kysyi Vladimir Iljitš, — pystyisikö Jelizarov täyttämään kulkulaitoksen kansankomissaarin tehtäviä?

Sanoin että mielestäni hän pystyi siihen. Jelizarov oli kelpo bolševikki ja tunki kulkulaitoksen työn.

— Minä myös luulen, että hän pystyy, — jatkoi Vladimir Iljitš.— Mutta hän itse ei halua kansankomissaariksi ja minun on ymmärrettävistä syistä epämukava häntä suostutella. Hän on sisareni Anna Iljinitšnan mies ja minulle läheinen. Pyydän teitä puhumaan hänelle tästä asiasta.

Otin täyttääkseni tuon „diplomaattisen” tehtävän. Menin Jelizarovin luo, mutta en yksin, vaan rautatieläisryhmän kanssa, ja me saimme hänet taivutetuksi siirtymään työhön kulkulaitoksen alalle. Hänet nimitettiin ensimmäiseksi kulkulaitosten kansankomissaariksi.

* * *

Minua aina ihmetytti Vladimir Iljitšissä se, että huolimatta epäinhimillisestä kuormituksesta valtiollisilla tehtävillä hän ei koskaan unohtanut lähimmäisiään ja ystäviään, vaan huolehti heistä ja ympäröi heidät huolenpidolla. Muistan erään tapauksen, joka kuvaa Leninin tätä piirrettä. Se sattui siihen aikaan, kun Neuvostohallitus oli siirtynyt jo Moskovaan.

Minä asuin Pietarissa, Punaisella kadulla, lähellä Työnpalatsia. Eräänä varhaisena aamuna, kun päivä alkoi vasta valjeta, heräsin siihen, että oveen kolkutettiin kovasti. Hypähdin sängystä, juoksin avojaloin eteiseen ja avasin oven. Voitte käsittää hämmästykseni: rappukäytävällä seisoj Vladimir Iljitš ja hänen takanaan Nadežda Konstantinovna ja Maria Iljinitšna.

— Olemme saapuneet luoksenne erikoisen asian vuoksi,—
sanoi Iljitš.

Peräännyin hämmästyneenä enkä osannut sanoa mitään. Sitten muistin äkkiä, että olin puolipukeissa, palasin kiireesti makuuhuoneeseen pyytäen kädenliikkeellä vieraita viereiseen huoneeseen. Pukeutuessani ajattelin: Mitä on tapahtunut? Minkä tähden Iljitš on saapunut Moskovasta tänne? Miksi hän tuli juuri minun luokseni? Menin viereiseen huoneeseen. Iljitš seisoi ikkunan luona. Pyysin häntä istumaan. Hän kieltäytyi.

— Minulla on liian niukalti aikaa,— sanoi hän.— Olen tullut tänne Jelizarovin hautajaisiin.

Minä en ollut vielä kuullutkaan Jelizarovin kuolemasta ¹.

— Teidän pitää auttaa meitä,— jatkoi Vladimir Iljitš.— Pitää järjestää Jelizarovin hautajaiset. Lähden jo tänään takaisin Moskovaan.

Iljitš sanoi haluavansa saattaa Jelizarovin hautausmaalle kulkien ruumisarkun jäljessä. Minä yritin suostutella Leniniä ottamaan auton, mutta hän kieltäytyi jyrkästi.

Ammattiliittotovereiden avulla järjestimme Jelizarovin hautajaiset. Vladimir Iljitš kulki hautausmaattueessa läpi kaupungin Työpalatsilta Novodevitšin luostarille saakka. Hautausmaalla pidettiin surukokous. On säilynyt valokuva tästä kokouksesta. Lenin seisoo omaistensa, ystäviensä ja työläisten ympäröimänä.

* * *

Vuonna 1920 avattiin Pietarissa Kommunistisen Internationa-
linalen II kongressi. Lenin johti sen työtä. Hän ei ollut poissa yhdestäkään istunnosta, piti puheita sekä keskusteli edustajien kanssa. Leninin työpäivät olivat pitkiä, mutta hän löysi kuitenkin aikaa käydäkseen meidän kanssamme Kamennyi ostrovilla, missä olimme avanneet silloin ensimmäiset lomakodit. Hän kävi kaikissa rakennuksissa, tervehti siellä lepääviä työläisiä ja työläisnaisia ja keskusteli heidän kanssaan ystävällisesti.

Muistan erinomaisesti Iljitšin sanat:

— Tämä on vain hyvä alku. Alku vain. Kun saamme lopetuksi kansalaissodan, rakennamme tuhansia lomakoteja. Mutta sitä varten meidän on ensin voitettava vihollinen.

Sen jälkeen Vladimir Iljitš matkusti Smolnaan, josta sitten lähti työläisten juhlakulkueseen. Hän ei halunnut minkäänlaista vartiostoa. Meidän piti sen takia turvautua viekkauteen. Ympä-
röimme hänet tiiviinä renkaana ja kiinnitimme takkiimme

¹ M. T. Jelizarov kuoli maaliskuun 9 päivänä 1919.— *Toim.*

erikoismerkin, ettei kukaan pääsisi meidän ryhmäämme. Samanlainen merkki oli myöskin Vladimir Iljitšin takissa. Hän arvasi että häntä vartioitiin ja oli tyytymätön, mutta me selitimme hänelle, että „rengas” oli muodostunut sattumalta. Vastaukseksi tähän hän vain hymyili veitikkamaisesti, leniniläisesti, siristäen silmäänsä.

